

КИРИЛ БОЖИЛОВ

КЪНИ

chitanka.info

Почти всяка събота идваше в селото ни, при баба си.

Баба Мирка.

Напоследък в съботните дни аз отменях нашите. Все аз купувах хляба. И го купувах съвсем не заради отмяната...

„Ниса“-та на АПК-то ни докарваше от училището в Трънци към един часа на обяд. Из махалите ни оставяше, удобство голямо. Аз набързо хапвах, обличах си по-хубави дрехи и с нетърпение тръгнах за фурната. Като за най-очакван празник.

Хлябът обикновено го вадеха към два часа без десет минути. И да има опашка, до два часа и нещо вземам хляб. Позавъртя се в магазина на кооперацията, да не би да са докарали нещо сладко. Отида до чешмичката под брезата, при паметника — пийна си вода, поседя на пейката. Поговорях с някой ученик или старец и времето mine.

А в два и половина пристига рейсът от град З. Вдига прахоляк още от завоя при долната чешма. Разгонва кокошки, патици, прасета. Тудутка. И на мен сърнето ми като че ли започва да танцува.

Ето защо съботата ми е най-любимият ден.

Не защото купувам хляб, ами защото чакам рейса.

А в рейса е Къни...

До грамаданските тополи при реката има занемарени букови трупи. Аз се изправям върху тях, да съм на по-високо. От вълнение побутвам с колене кафявата пазарска чанта с хляба. През чантата идва топлинка. И бузите ми леко топлят... Взирам се напрегнато. Чувам как пърхат тополовите листа на вятъра. За всеки случай с една ръка оправям косата над челото си. Ненужно. Но ми е като навик в тия минути. Най-първо го познавам по ризите му — бяла или жълта; такива са и якетата му. И вече не задържам усмивката си.

Той знае къде заставам.

Търси ме с поглед. Помахва ми сърдечно.

Рейсът полетява да завие по моста и рязко спира. Прахта го застига, но той обръща на заден ход. Спира пред магазина.

Аз не тичам.

Облягам се на парапета на моста. Около рейса се струпват хора — чиновници, мъже от ресторанта, жени от магазина; смесват се с пътниците. Едно рядко оживление тук, нещо като ритуал за посрещане.

Къни все ще се заговори с някой свой приятел.

Знае, че го чакам.

И не се бави. Тръгва към мен. Отдалече се е усмихнал — сдържано, но мило. Ръкуваме се, усещам силната му ръка. На рамото му — лявото, винаги тежи жълто-белият му сак; донася разни неща на баба си Мирка. Поема едната дръжка на моята пълна с хляб чанта. Понеже вземам хляб и за неделя, не е лека. Отначало не му давах да ми помага, беше ми неудобно. Сега и въпрос не правя. Напротив, следя го дали ще посегне към дръжката на чантата. Не забравя... И си тръгваме. Двамата. Пътят ни към махалата не е асфалтиран — чакълът е приготвен, но няма „работна ръка“.

Все ще ме попита как съм; казва ми „Цене“.

След това — веднага: а баба как е?...

Къни е добър и симпатичен. Пее и свири на китара, в инструментален състав е.

Той просто ми е един приятел. Много близък.

Както доскоро ми беше най-близка приятелка Венчето.

Вече — не.

Невяна го познаваше съвсем слабо. Понеже нашето село е от махали. Аз живея в Яворската, най-близката до Средоречката, където са пощата, ресторантът, магазините, кметството. Нагоре по реката и по баирите са Джониловата, Клинчарската, Червенобрежката и още няколко други махали. Невяна е от последната — Давидковата — и рядко се виждаме. Приятелството ни е най-вече в училището. По-малка е от мене с една година. Аз съм седмокласничка, а Къни е в първи курс на механотехникума в град З. Там се е родил, родителите му са се изселили отдавна. Но при баба си Мирка идва от малък.

С баба Мирка сме съседни.

* * *

И тая събота — първата от месец октомври — аз бях взела топъл хляб. В магазина си купувах шоколад „Кума Лиса“ и някой ме мушна отзад в ребрата.

Силно и грубовато ме мушна.

Тъкмо по това познах, че е Невяна.

— Ще си развалиш белите зъби от шоколада, ей, лакомницо!

— Вземи и ти да си ги развалиш. Вземи де!

Разделихме си шоколада и тръгнахме да пием вода при брезата.

Невяна беше с бяла вълнена рокля, широка. И колан на цветни ромбоиди от мъниста. С най-новите си сандали, с високи токчета. Беше навивала косата си на ролки. Смешна ми се видя. Коланът, похвали ми се, е от прабаба ѝ, както и пафтите. Сребърни пафти, от чисто сребро.

Не я попитах по какъв случай се е издокарала.

Не обичам да разпитвам за нещо, щом това нещо не ме засяга.

— Няма ли да се прибираш ма? — попита ме тя с високия си глас. Гласът ѝ е и дрезгав.

Все оправяше роклята си отгук-оттам. Или се обръщаше да си гледа ту петите на сандалите, ту найлоновите си чорапи. И непрекъснато въртеше очи — дали прави впечатление.

На кого да направи впечатление? Само няколко възрастни хора с хляб в торбите се мотаеха по площадчето.

Невяна дори забрави, че ме попита дали ще си тръгвам. Но веднага заразправя каква носия ѝ е оставила прабаба ѝ: сая с пояс и престилка, със забрадка и нагръдник, с бяла кошуля и чорапи на шарки...

Само че аз чувствах нужда да ѝ отговоря.

Макар и със закъснение, казах ѝ: като дойде рейсът, чак тогава ще си тръгна. Очаквах тя да се запилее нанякъде, да се отърва от нея. Присъствието ѝ щеше да ме смуцава при посрещането на Къни. Нямах да има ритуал...

Но и не можех да я напъдя.

Казано честно, до тоя ден аз я понасях. Нищо, че е много, много по-различна от мене. Малко е „дръпната“ — държи се извънредно свободно. Езикът ѝ е остър, чепат. Не отстъпва на момчетата по буйство и тарикатщина. Нямам избор за приятелки. Изобщо в селото ни има малко ученици. Връстнички — нито една. Макар че някога е било средно голямо село. Хората се разпилели по градищата...

— Ама, Цено! Къни ще си дойде ли пак?... А?

— Не ми е казал. Възможно е.

Понякога съм ѝ разказвала за Къни: как се държи внимателно с мене. Колко е добър и възпитан. И работлив. А само как пее и свири на китара — да се захласнеш...

Къни си има китара и тук, на село.

— Ама, ей, Цено — не може ли и аз да го чуя как свири?

— Защо да не може. Заповядай...

Как иначе да й кажа: не?

Но ми стана и неприятно, не скривам. Посви ми се сърцето: затова ли се е направила като кукла? А и как ще й обещавам от името на Къни... Бързо допълних:

— Стига той да е съгласен.

— Брей, защо да не е съгласен?! Тая пък!

Нищо, че е по-малка от мене. Често сменя приятелите си. От осмокласниците. Няма навик да им отказва. Все някой се навърта около нея — носи й се славата. А със съученичките си се е изпокарала. И понякога в междучасията идва да ме вземе от клас. Все под ръка ме води. Най-издръжливо присъствам на някои от уговорките й с момчетата. Почти като ням свидетел съм, но не отричам: любопитно ми е... При хубаво време тя неведнъж е изпускала „Ниса“-та заради среща с някое момче. Разхождат се в горичката зад училището, казвала ми го е. Връща се с някой от рейсовете или пеша — един час с „кракомобил“. На другия ден — още в „Ниса“-та на отиване или пък в училище — ми разправя най-подробно как е прекарала... Казвала ми е също, че и мене ме харесвали някои от големите момчета. И я молили да ни срещне специално. Аз не се съгласявах. Само с Къни ми беше интересно...

Невяна е красива.

Не мога да я опиша каква е, но прави впечатление. Косата й е кестенява и гъста. Обича да я събира на странична опашка, с голяма бяла или синя шнола. Едно особено лице, прилича ми на монголка. Не, не мога да кажа кое й е красивото. Така или иначе всеки ще я хареса.

Ако става дума за моето лице, аз — без да се хваля — съм по-красива. Такива са ми и двата рода. Но съм пълничка и доста ниска. Това направо ме отчайва.

Рейсът дойде, а аз нямах настроение.

Тръгнахме тримата. Беше ми притеснено и Къни ме попита дали не съм болна. Попита ме тихо, само аз да чуя — загрижено. Не, не съм болна...

Пак двамата носехме чантата.

Невяна се бе лепнала от другата му страна. Толкова близко вървеше до него, че на няколко пъти го блъсна с рамо. Извинявай...

Нищо... Все тя говореше, голямо ломотало е. Говореше високо. С огромно желание да прави впечатление. Гласът ѝ — дрезгав, че и висок. Толкова ли не се усеща, че е като високоговорител? И маха, маха с ръце. Разправяше как веднъж, някога си, в тяхната махала дечурлигата ловили риба. С голи ръце я ловили в намалялата река, цяло приключение станало, понеже ги подгонил горският... Тримата бяхме видели под Чешлянския мост риби да играят на припека и тогава тя захвана тая история.

В същото време аз се упреквах: защо се дразня? Невяна си е такава: устата. Сама се издавам. Ревността си издавам. Не е ли това и завист?...

Реших да съм по-умна. Докато не съм разочаровала Къни.

А Къни няколко пъти се разсмя — тихо.

Не само защото тя разказваше забавно — самата история с горския беше забавна. Но — сигурна съм — и от уважение към мене: нали ми е приятелка, трябва да се чувства добре с нас. Така му я и представих аз: най-добрата ми приятелка.

Стигнахме.

За да си отиде у тях, Къни би трябвало да заобиколи откъм долината. През нашия двор му е по-близо. Както винаги го поканих: хайде по-напряко. Добре... Вълчо ни посрещна с приятелски лай откъм кошарчето си. Къни отиде да остави багажа си и да се обади на баба Мирка. Между дворовете ни има портичка — през нея мина.

* * *

Аз сложих чист найлон върху масата под лозницата.

Още снощи бях набрала круши — целите червени. Сега само ги измих в панерката. Сложих на масата и шише със сироп от боровинки. Бакелитовите чаши са в чекмеджето — наложи ли се, изваждам ги.

Разказвам всичко това, защото за мене този ден е паметен.

Дойде и Къни с китарата.

Вече бе обещал на Невяна да посвири. Бе извикал и приятелите си Доньо и Евгени. Те винаги идваха. Все четиримата се събирахме. Сега станахме петима. В селото ни само ние имаме такива круши — целите червени. Харесаха ги. Аз отидох отзад в двора да набера още.

Къни вече свиреше...

Невяна още от началото седна до него. Взе китарата му. Подрънкваше. Опитваше се да налучка мелодия. Тя е музикантка. Свири на акордеон. Дори ни покани вечерта да ѝ отидем на гости — цялата компания. Щяла да ни посвири, с Къни щели да направят дует... Непрекъснато го питаше: къде е сол мажор, къде е еди-какво си. Колко пъти го поздрави ей така, за нищо: поздравявам те, дай си лапата!... И му задържа ръката. И се глези, и го тупа по гърба. Изведнъж ѝ стана „Къни“. Толкова се заплесна по него, че аз няколко пъти я попитах нещо, тя — все едно не ме е чула. Стараеше се да му се хареса. Правеше едни пози, ужас! Не съм и предполагала, че дотам е нахална. В нашия край казват: дебелоочлива. По едно време се изплаших: тая представленджийка като нищо ще му запрете акъла. Няма да ѝ позволя, няма!

Бях забелязала, че на Къни не му е интересна. Тайно ми подсказа, че до гуша му е дошла — показва си гушата. Това значи: до крайност непоносима. Усмихнах му се съчувствено. Той сви рамене, с раменете си все едно ме попита: какво да я правим? С разтворена длан го помолих: моля те, изтърпи я още малко, тя си е такава — перната...

Донесох круши, Къни свиреше и пееше.

А Невяна се покапа с мед. Понеже аз бях сложила голяма купа с пресен мед — от нашите кошери в Стръмол. Тя е прибързана и лакома. Като види нещо за ядене, преглъща. Още с първото кусване се покапа на няколко места. По роклята се накапа. Скочи като набодена на трън. С коляно удари масата отдолу. Преобърна шишето и боровинковият сироп потече. Доньо го изправи, аз започнах да забърсвам масата. Евгени ми помагаше. Къпи спря да свири.

Невяна отиде на чешмата, пусна я да шурти. Започиства новата си вълнена рокля. Доколкото знаех, медът не оставя лекета. Страшното е, помислих си, когато самият човек е леке...

Не отидох да ѝ помогна. Нека да съм зла, утешавах се, нека!

Невяна още се туткаше на чешмата, Евгени попита:

— Какво става с нашия Перчо Празноглавов?

Сложих показалец на устните си: само да не ни чуе!

Чешмата шумеше, можехме да разменим още дума-две.

— Ево, помагай! — не на шега прошепна Къни, Евгени веднага се премести до него. Той не му е връстник, мой съученик е, едър за две

момчета.

Върна се Невяна, усети заговора им.

— Евгенчо, да си имаме уважението! Изпарявай се от мястото ми!

— Природата не търпи празно място, Невендуло! — отвърна ѝ Евгени, тази мисъл често ни повтаря в клас математикът Божков.

Тя започна да го блъска. Позволи си с юмруци да барабани в гърба му. Уж се шегува, но със същата шега Евгени хвана ръцете ѝ и като стана, понеже има дълга ръка, я принуди да заобиколи заднишком масата, за да седне до мене.

— Кютай сега там! Ако ти сече акълът.

— Не ми сече! И ще го разбереш!

Невяна се завря под масата. Главата ѝ се подаде между Евгени и Къни. Напираше да се промуши цялата. Евгени с широката си длан затискаше главата ѝ. Тя — като шамандура — пак се показваше.

— Къни, кажи му на тоя бидон! И се отмести малко, моля те!

Къни се опита — от вежливост — да се помести малко. Но нямаше накъде повече. Защото отначало той беше почти по средата на пейката. И тактично отстъпваше, понеже Невяна се сбутваше в него.

Изглежда, Евгени, обиден от нейния „бидон“, я бе ощипал. Тя изписка, нарече го „мръсник“ и излезе изпод масата.

По косата ѝ имаше паяжина.

Засрамах се. С метла прибрах паяжината под масата.

— Да се благодариш, че сме в тая симпатична компания! — великодушно я предупреди Евгени.

Но моята „приятелка“ не се предаде.

Беше ядосана и гневна. Приличаше ми на яре: ти го блъскаш по челото да се разкара, то пак налита... Под джанката имаше трупче. Използвали сме го и за сядане. Но от дъждовете бе нацапано от кални пръски. Тя го донесе, остави го до Къни и седна — върху калните пръски, с бялата си рокля. Наложил се! Побутваше Къни с лакът в слабините и го подпитваше. Запомнила съм:

— Къни... Къни бе, ти къде живееш в града?

— Близо до автогарата.

— И по-точно?

— Защо?

— Защото ще идвам скоро в града. Съвсем сигурно е — още тия дни. И чисто и просто ще ти се обадя. Няма да съжаляваш в крайна сметка... Ще ме заведеш ли на дискотека?

— Не ходя. Не са ми интересни... Цене, бих те помолил за чаша вода. По възможност — студена.

Къни е тактичен. Пак взе китарата, за да смекчи „атмосферата“.

— Искате ли „До свидания, мальчики“?

Искахме, разбира се.

Тоя път двамата пяха — по нейно настояване.

Къни е културно момче — накрая ѝ поблагодари. И както е редно, я погледна. А тя най-натрапчиво каза:

— Къни, що за поглед беше това?... Ще ме урочасаш бе-е, пу, пу! Ти просто си влюбен в мене.

Всички като че се превърнахме в скални човекоподобни. Най-неудобно му стана на Къни. Той притеснен ѝ отговори:

— Това ни най-малко не е вярно!

— Вярно е! Вярно е. Хващаш ли се на бас?

Тя вдигна палеца си, поднесе го напред. Искаше насила да измъкне и неговия палец. Принуди го да се сборичкат, което пак беше в нейна полза. Ево я отблъсна. Тя още държеше вдигнат показалеца си. И пак предизвикваше:

— Не искаш? Значи си признаваш!

— Не измисляй, момиче, моля те. Как ще се хващам на бас за нещо, което не е вярно. Нито може да се докаже.

— Ти вече го доказа. Още като слезе от рейса и си хвърли целия белтък по мене — очите ти станаха на ластик...

— Бълнуваш ли? Толкова ли не разбираш, че се мъча да съм вежлив, защото си приятелка на Ценето!

— Да де, заради нея ти е трудно да ми признаеш, че си влюбен в мене. Какво да направя аз? Освен да ти отговоря на чувствата!

Бяхме оставили Къни сам да се защитава. Вярно, ние с него не сме си признавали, че се обичаме. Но от пролетта бяхме станали по-близки отколкото обикновени съседи. Намирахме повод и време да сме заедно, това е. И сега аз бях длъжна да се намеся — да му помогна. На няколко пъти отварях уста, накрая не издържах, станах, викнах ѝ:

— Престани!

Оттатък Вълчо се разръмжа.

— О-ооо, ревност с късна дата?

— Моля те, върви си!

Тя ме погледна озадачено и хищно. Бавно си тръгна, като кършеше кръста си. Поотдалечи се по циментовата пътечка и се обърна. Клепачите ѝ наполовина спуснати — пренебрежителна и злобна:

— И все пак, Къни, ти си влюбен в мене! Излишно е да страдаш. Пиши ми. А и аз ще идвам редовно в града... Кой ѝ е виновен на Цена, че не ти подхожда? Щом се е надула като балон от дебелина! Чакам...

Тя ми знаеше болката — че съм дебела. Нарочно ме нарани, и то с какви думи. Сякаш изстенах:

— Върви си-и!

И Вълчо ме подкрепи, но нали е вързан...

— О-оо, шкембо! Още в понеделник ще цъфнеш от синини. Само като кажа на Цинката...

— Млъкни, противно творение!

Това вече беше Къни.

Целият кипеше. Оная си замина, той все повече пребледняваше:

— Не бях срещал такова чудовище... Ево, кой е този Цинката?

— Къни, бъди спокоен, братче, за Ценето... Цинката може да е и пройдоха, само че с нас е приятел — край! — увериха го Евгени и Доньо; Доньо е борец, тази година участва в окръжната селска спартакиада и се завърна с медал. За него казват, че е по-силен от биче.

Вълчо още не можеше да се успокои.

Не беше вече подходящо да се веселим. И без това денят си отминаваше, захладня. Къни спомена, че и дърва трябва да реже. Няма да му помагат, тая работа не е бърза — поблагодари той на приятелите си, изпрати ги.

Аз заприбирах масата.

След малко Къни се върна. Погледите ни се срещнаха — тревожни, но чисти.

— Всичко е наред... — каза той, спусна нещо в джоба на якето ми и ме помилва по косата.

За първи път го направи.

А в джоба ми, знаех, пусна дъвки — дъвки нямаше в нашия магазин, нито в Трънци.

* * *

Стъмни се, а Къни продължаваше да реже дърва. Беше светнал външната лампа. Надникнах да го видя. Режеше ги върху „магаре“ — удобно скеле от дъски. После ги цепеше със секира. Беше нацепил цяла купчина. Баба му Мирка живее тук сама. Вдовица е. Не иска да се преселва при дъщерите си в града — да не им пречела. Зимата, както била един ден за хляб, се подхлъзнала. Беше си счупила крак. Мина й, вече върви, куца. И въпреки това си гледа къщата и градинката със зеленчук. Трета събота Къни й режеше дърва за зимата.

Минах през портичката и мълчаливо започнах да пренасям цепеничките в сушинта. Там беше подредено като в магазин. Подреждах ги и аз. Приятно миришеше на прясно дърво.

— Цене, недей... Аз ще ги оправя!

— Да не съм уморена?

Къни се опря на „магарето“. Челото му беше потно. Косата му се бе разпиляла. Работеше гол до кръста, въпреки че беше октомври. Раменете му — широки, силни. Мъжествен е, а иначе е добър като коте.

— Обещах на Ево И Доньо утре рано да отидем за гъби. Тук и дъжд е ваял — имало млади сърнели, а манатарките — като пълнолуние... Ще дойдеш ли с нас, Цене?

— Къни, щом е с тебе...

Нареждах дърва върху свитата си ръка. В лявото ми око нещо блещукаше: сълза.

Обичах го.

Обичах го повече от всякога. Само че мълчаливо.

А той?...

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.